



Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Životní styl subkultury mládeže Straight Edge

Autor práce: Bc. Cyril Nováček

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracoval: Mgr. Martin Klapetek, Ph.D. (Katedra filosofie a religionistiky TF JU)

Datum: 9.5. 2016

Ve své diplomové práci student prokázal schopnost samostatně zpracovat zvolené téma. Student se snažil vytvořit text s ohledem na zvolené téma a metodologii s využitím určitého množství informačních zdrojů (s. 120-126). Osobně mne zajímá, jak je to s časopiseckou produkcí na dané téma. Rád bych se na tomto místě zeptal na jeho nyní již prohloubený osobní názor ohledně kvantity a kvality české odborné literatury/časopiseckých studií k tématu jeho diplomové práce, a to ve srovnání se zahraničím. Také mne zajímá, do jaké míry při heuristické fázi psaní sledoval již úspěšně obhájené kvalifikační práce na podobná témata. Jak lze tyto texty charakterizovat s ohledem na výběr tématu, použitou metodologii a obsah?

S ohledem na to, že rozsah diplomové práce by se měl pohybovat mezi sedmdesáti a devadesáti normostranami vlastního textu, předpokládám, že předložená práce tuto povinnost splňuje. Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou rovinu díla. Student se během zpracování snažil zamezit překlepům a chybám, což pro čtenáře pozitivně podtrhuje celkový dojem. V práci například v minimálním počtu nalezneme na konci řádku jednoslabičné spojky a předložky.¹

Struktura práce byla podle mého názoru zvládnuta poměrně dobře a rozložení jednotlivých základních částí textu považuji za zdařilé². Práci jsem četl pečlivě několik dní a podle mého názoru je bohužel „teoretická“ část textu dosti rozvláčná a navíc se některé informace neustále opakují. Čtenář zde nalezne spoustu zajímavých sdělení, ale myslím si, že nebyla zcela správně nastavena rovina informací, které autor považoval za důležité vypsát. Několikrát jsem se přistihl při tom, že si jakožto čtenář připadám docela bezradně. Každý příměr sice kulhá, ale při čtení diplomové práce se mi neustále vracel jeden obraz. Viděl jsem autora práce uprostřed místnosti, kdy pokaždé vyřkl nějaký pojem (např. životní styl, hodnoty, postoje ...) a okolo stojící experti z různých vědních disciplín mu na to odpověděli svým úhlem pohledu (např. filosof, psycholog, pedagog)³. Autor zareagoval souborem otázek, které mu po takové akci vyvstaly v souvislosti se sledovanou problematikou subkultury mládeže Straight Edge. Nemohl jsem se zbavit dojmu, že se čtenářem se v tomto procesu moc nepočítá. Po určitou dobu mi trvalo přistoupit právě na to, že autor reaguje pouze souborem otázek, které vztahuje k subkultuře mládeže Straight Edge (např. s. 12)⁴. Tento způsob práce má podle mého názoru svoje limity,

¹ V práci se objevují odskočené řádky (na s. 12, 41, 114), což je jen technická záležitost. Podobně odsazení jednoho z odstavců na s. 21, někdy chybí tečky na konci věty (s. 22, 28, 40, 44).

² Nepochopil jsem přesně smysl umístění kapitoly 5 mezi kvalitativním výzkumem v předchozím oddíle a Závěrem.

³ Na tuto skutečnost svým způsobem reaguji v nabízených tématech k diskusi.

⁴ Osobně jsem rád, že se v diplomové práci objevuje ze strany autora nějaká reflexe, ale čím déle jsem text četl, tím méně mi tento přístup stačil. Čekal jsem, do jaké míry se ty otázky zúročí v analýze kvalitativního



a pokud není doplněn o systematické nabízení odpovědí, které by čtenáři přiblížily postoje autora diplomové práce, po jisté době se vyčerpají. Provedení citací považuji za zdařilé.

Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vyspělost a gramatická úroveň podle mého názoru s určitými rezervami splňuje požadavky kladené na tento druh textu.⁵ Osobně mne trochu překvapilo poděkování „doc.“ Míčkovi, považuji to za tiskařského šotka, protože předpokládám, že pan kolega Nováček nezná výsledky rozhodování habilitační komise a následně hlasování Vědecké rady TF JU. Cíle práce a metody byly čtenáři představeny opakovaně (3x), podobně to bylo s výzkumnými otázkami.

Co se týče obsahové stránky, tak z mého úhlu pohledu mohu nabídnout několik témat k diskuzi, ze kterých je možné zvolit podle libosti:

1. Na s. 12 popisujete Havlíkovo rozdělení životních stylů do tří skupin. Souhlasíte/nesouhlasíte s tímto výčtem, přidal byste nějaký?

2. Na s. 16 píšete „*Domnívám se, že dominantním životním stylem se nejvíce jeví styl konzumní*“. Jak to přesně myslíte, na jaké rovině se v tomto tvrzení pohybujete (Česko, Evropa, svět)?

3. Prosím o doplnění zdroje informace k tvrzení na s. 16 „*Část vědců se kloní k tezi, ...*“.

4. Na s. 26 popisuje faktory, které ovlivňují tvorbu hodnotové orientace individua. A mne jako čtenáře kvalifikační práce opět zajímá, zda souhlasíte/nesouhlasíte s tímto výčtem, přidal byste nějaký atd.?

5. Můžete prosím komentovat větu „*Nietsche by možná kroutil hlavou, přesto takoví pedagogové volného času existují*“ ze s. 37?

6. Na s. 46 píšete, že podle Grubera zastávají subkultury mládeže ve společnosti určité funkce. A mne jako čtenáře kvalifikační práce opět zajímá, zda souhlasíte/nesouhlasíte s tímto výčtem, přidal byste nějaký atd.?

7. Na s. 47 píšete „*Subkultura funguje v rámci majoritní kulturu a nechce prosazovat politické, kulturní ani společenské změny*“. Dala by se podle Vašeho názoru tato charakteristika vztáhnout i na „Banánovy“ postoje v televizní podobě seriálu *Kmeny*?

8. Na s. 58 píšete „*Subkultury jsou přeci obvykle spojovány s experimenty a užíváním návykových látek mnohého druhu*“. Proč jsou obvykle spojovány s experimentováním

výzkumu, ale nejsem si zcela jistý, zda autor využil všechny možnosti, které si otevřel pokládáním otázek po jednotlivých kapitolách. Až na s. 59 se jako čtenář s autorem potkám například ve větě „Osobně se kloním k MacKayovi a Hůlovi a sXe považuji spíše jako subkulturu uvnitř subkultury a osobní přístup k životu“.

⁵ Bohužel se ale objevují věty typu „*V současnosti má patnáctiletý adolescent sice z velké části fyziologický proces ukončen, ale většinou je ekonomicky závislí [sic] a pomyslná hranice dospělosti se proto logicky oddaluje*“ (s. 42); „*Milénium bylo obdobím vzestupu hudebních žánrů indie rock a emo, které zčásti ovlivnili [sic] hardcore jako takový*“ (s. 64); „*S jistým zpožděním se začaly myšlenky sXe šířit přes oceán, až dorazili [sic] i do Evropy*“ (s. 64); „*Existují i kapely, jejichž část tvoří členové straight edge, ale nelze říci, že by se díky tomu jednalo o hudební formace, které by spadali [sic] do kategorie sXe*“ (s. 66); „*Straight edge v sobě obsahuje poselství, když nabádá ke zdrženlivosti od jakýchkoliv látek, které působí na vědomí, náladu nebo emoce a dopomohli [sic] by k útěku od života jedince*“ (s. 84-85).



s návykovými látkami, kdo to takto dělá (veřejnost, odborníci ...) a na základě čeho tak Vy vyvozujete (odborná literatura ...)?

9. Na s. 60 píšete „V jeden okamžik se tomu část punkové mládeže postavila, šlo o vymezení vůči společnosti, ale i vlastní subkultuře zároveň“. Je to výjimka potvrzující pravidlo, nebo se to objevuje pravidelně i v jiných subkulturách?

10. Na s. 83 píšete „Když jsem začal s prací na své diplomové práci, tak jsem se k této polemice vrátil a konkretizoval otázku.“, ale po přečtení Vaší práce si nejsem jistý, zda je správně použit výraz polemika.

11. Na s. 88 píšete „Aby bylo možné považovat sXe za univerzální a plně funkční náhražku náboženství, je zapotřebí v hloubkovém průzkumu setrvat a věnovat mu dlouhodobější časový interval“. V jakém smyslu univerzální? Nejsem si zcela jistý, jak přesně definuje právě výraz náhražka (jedná se o implicitní náboženství nebo kvazináboženství?).

12. Píšete na s. 91 „Výzkumný vzorek tvoří 5 stoupců subkultury straight edge. Jedná se o dvě ženy a tři muže ve věku 18 – 30 let, kteří žijí na území České republiky“. Jinde se zmiňujete o tom, že je tato subkultura výrazně mužskou záležitostí. Jak si vysvětlit tento nepoměr mezi výzkumným vzorkem a obecnou charakteristikou.

13. Na s. 99 píšete „S hodnotami se pojí i jakási zastávaná „zracionalizovaná“ forma desatera“. Zracionalizovaná míníte jako nezaložená na zjevení?

Diplomovou práci na téma: „Životní styl subkultury mládeže Straight Edge“ **doporučuji** k obhajobě. Jakožto oponent navrhuji komisi k zvážení ohodnotit zmiňovanou diplomovou práci po kvalitní obhajobě známkou **výborně**.